

Γράφουν: **Δημήτρης Γρηγορόπουλος - Βασίλης Μηνακάκης**

Πρώτη από τις προϋποθέσεις για τον άλλο δρόμο είναι η ρήξη με ό,τι και όσους αντιπροσωπεύουν την καθήλωση στα όρια του σάπιου καπιταλιστικού καθεστώτος: κυβερνήσεις, μνημόνια, αντεργατικές «μεταρρυθμίσεις», κεφαλαιοκράτες, τράπεζες, ΕΕ. Δεν υπάρχει άλλος δρόμος χωρίς αναμέτρηση και σύγκρουση με όλους αυτούς.

Η κατάληξη της κυβέρνησης ΣΥΡΙΖΑ-ΑΝΕΛ και άλλων ανάλογων παραδειγμάτων πείθουν και τους πιο δύσπιστους.

Το δόγμα της ΤΙΝΑ και η ανατροπή του

ΑΝΤΙΠΑΛΟ ΔΕΟΣ

Η μνημονιακή μετάλλαξη του ΣΥΡΙΖΑ, πέραν όλων των άλλων, ενίσχυσε ένα πολύ γνωστό αστικό στερεότυπο: δεν μπορεί να υπάρξει εναλλακτικό σχέδιο στον καπιταλιστικό μονόδρομο. Ή αλλιώς: ο καπιταλισμός και η ΕΕ μπορεί να μην είναι ό,τι καλύτερο, είναι όμως το μοναδικό σύστημα που υπάρχει. Άρα, είναι ουτοπία να αναζητά κανείς λύσεις έξω απ' αυτό το πλαίσιο.

Το εν λόγω επιχείρημα απέκτησε ισχύ αυτονόητης αλήθειας μετά την εκφυλιστική πορεία του «υπαρκτού σοσιαλισμού» και ενισχύθηκε από την εξέλιξη σχηματισμών όπως το ΠΑΣΟΚ ή η ευρωπαϊκή σοσιαλδημοκρατία, η Κομμουνιστική Επανάσταση ή οι Εργατικοί του Μπλερ. Πρόκειται για ένα στερεότυπο που έγινε προμετωπίδα των πνευματικών αρχιερέων του νεοφιλελευθερισμού και πολιτικών σαν τη Θάτσερ, υποστηρίχτηκε από «έγκυρους» οικονομολόγους, που παρουσιάζουν την αγορά και το κέρδος ως τον «φυσικό» τρόπο λειτουργίας της οικονομίας, προβλήθηκε από «διακεκριμένους» κοινωνιολόγους, που αντιμετωπίζουν τη μισθωτή εκμετάλλευση και τις σχέσεις ταξικής κυριαρχίας ως τη μόνη μορφή κοινωνικής συγκρότησης και ενισχύθηκε από προβεβλημένους επιστήμονες, που έφτασαν να υποστηρίξουν ότι ο ανταγωνισμός ή η φτώχεια είναι δήθεν εγγεγραμμένα στο γονιδίωμα του ανθρώπου!

Στην περίπτωση της Ελλάδας, το επιχείρημα ότι δεν υπάρχει άλλος δρόμος πέρα απ' αυτόν που ορίζουν οι καπιταλιστικές σχέσεις, η χρεομηχανή, τα μνημόνια, η ΕΕ, η λεηλασία των μισθωτών, στηρίζεται επιπλέον σε μια σειρά «επιχειρήματα» του τύπου: ο «φυσικός χώρος της Ελλάδας είναι η Δύση», «τι να περιμένεις από μια χώρα που δεν παράγει τίποτα», «ένας μικρός λαός δεν μπορεί να τα βάλει με μεγαθήρια». Η ισχύς του επιχειρήματος είναι συνάρτηση δύο παραμέτρων: της συντριπτικής δύναμης πυρός με την οποία προβάλλεται από τους μηχανισμούς του συστήματος (κεφαλαιοκράτες, μίντια, ιδεολογικοί μηχανισμοί, διεθνείς ενώσεις, εκπαίδευση, εκκλησία κ.λπ.) αλλά και της υποχώρησης που παρουσιάζει το κίνημα, της φθοράς που έχουν υποστεί η Αριστερά και οι κομμουνιστικές ιδέες, της αδυναμίας -τουλάχιστον ως τώρα- να εμφανιστεί ένα υπολογίσιμο «αντίπαλο δέος» προς την αστική τάξη πραγμάτων και την ΕΕ σε αξιακό, κινηματικό, πολιτικό και στρατηγικό επίπεδο.

Ένα «αντίπαλο δέος» που δεν θα λειτουργεί με όρους χλιαστικής ομάδας ή ιδανικού οράματος για το απροσδιόριστο μέλλον, αλλά ως υπαρκτό κοινωνικό-πολιτικό ρεύμα, που θα δίνει μάχες τώρα με τα μνημόνια, τα αντεργατικά μέτρα, την αστική στρατηγική και, μέσα από αυτές, θα ανοίγει δρόμους συμβατούς με τα εργατικά-λαϊκά συμφέροντα και με τις μεγάλες πολιτικές που βρίσκονται στην ψυχή μιας πορείας κοινωνικής χειραφέτησης και κομμουνιστικής απελευθέρωσης.

Η σημασία ενός άλλου σχεδίου

Υπάρχει, όμως, ανάγκη για ένα άλλο σχέδιο πέρα κι έξω από το μονόδρομο της ΕΕ και του καπιταλισμού; Ή μήπως κάτι τέτοιο είναι περιττό γιατί οι εσωτερικές δυνάμεις του καπιταλισμού (το «αόρατο χέρι» του Α. Σμιθ ή η «δημιουργική καταστροφή» του Γ. Σουμπέτερ) μπορούν να τον διορθώσουν ή γιατί τα πράγματα μπορεί να καλυτερέψουν αν ελέγξουμε τις αχαλίνωτες αγορές και την εικονική οικονομία, υπερβούμε τις νεοφιλελεύθερες πολιτικές, αντιμετωπίσουμε το δημοκρατικό έλλειμμα στην ΕΕ και άλλα παρόμοια;

Η απάντηση στο ερώτημα είναι σαφής: Υπάρχει ανάγκη και μάλιστα πιεστική. Ο σύγχρονος καπιταλισμός, η κρίση του και η στρατηγική για την υπέρβασή της (έκφραση της οποίας είναι τα μνημόνια) το μόνο που έχουν να «δώσουν» στους εργαζόμενους και τους νέους -ιδίως σε αυτούς- είναι δεκαετίες ανεργίας, λιτότητας, ελαστικής εργασίας, ιδιωτικοποιήσεων, καταπίεσης, λεηλασίας της φύσης, υποकुουλτούρας, καμιά ελπίδα, καμιά προοπτική ότι ακόμη κι αν επιτευχθούν η ανάπτυξη και τα «πρωτογενή πλεονάσματα» η θέση τους θα αλλάξει προς το καλύτερο. Ελπίδα δεν αποτελούν ούτε οι σύγχρονες μεταρρυθμιστικές ουτοπίες, η ανύπαρκτη δυνατότητα να αποκτήσουν ανθρώπινο πρόσωπο ο καπιταλισμός και η ΕΕ ή να καταργηθούν τα μνημόνια χωρίς να θιγούν το κεφάλαιο και η παραμονή στο ευρώ και την ΕΕ, που προσγειώνονται ανώμαλα στη σύγχρονη καπιταλιστική πραγματικότητα.

Έτσι, όσο πιο ξεκάθαρα προβάλλουν το κοινωνικά βάρβαρο και βαθιά αντιδραστικό πλαίσιο της καπιταλιστικής τάξης πραγμάτων και της ΕΕ και ο ουτοπικός χαρακτήρας των ενδιάμεσων λύσεων, τόσο πιο πιεστικά και απαιτητικά οι κοινωνικές δυνάμεις που πνίγονται μέσα σε αυτό το πλαίσιο έχουν ανάγκη και συμφέρον να αναζητήσουν μια ριζικά διαφορετική πορεία.

Ωραία, υπάρχει ανάγκη για μια τέτοια πορεία – σε αυτό θα συμφωνήσουν πολλοί. Υπάρχει, όμως, δυνατότητα, «μπορούμε» ή μήπως είναι μάταιος κόπος; Η δυνατότητα αυτή υπάρχει, αλλά για να μετατραπεί σε πραγματικότητα πρέπει να δράσουν οι άνθρωποι.

Η δυνατότητα αυτή προκύπτει πρώτα απ' όλα από την κύρια παραγωγική δύναμη, το εργατικό κι επιστημονικό δυναμικό – ιδιαίτερα το νεανικό. Αυτό που, αν και διαθέτει εμπειρία και ανώτερη μόρφωση, καταδικάζεται στην ανεργία, την ξενιτιά, την ελαστική εργασία, τους ευτελιστικούς μισθούς, την αλλοτριωτική διάθεση ακόμη και της φαντασίας του στην υπηρεσία του κέρδους. Αν αυτό το δυναμικό έθετε τις ικανότητές του -υπάρχουσες αλλά και μελλοντικές, που θα πρόσφερε μια απελευθερωτική παιδεία- στην υπηρεσία του κοινωνικού συνόλου και όχι της μειοψηφίας των κεφαλαιοκρατών, αν τις αξιοποιούσε με χειραφετητικό τρόπο, θα απελευθερώνονταν τεράστιες δυνατότητες για την επίλυση των λαϊκών προβλημάτων και την υπέρβαση του καπιταλιστικού μονόδρομου.

Προκύπτει, επίσης, από τους πλουτοπαραγωγικούς πόρους και τις παραγωγικές υποδομές που υπάρχουν. Πρόκειται για υποδομές που δεν αξιοποιούνται γιατί δεν είναι «αποδοτικές» με όρους καπιταλιστικού κέρδους (είναι πιο αποδοτική η μετεγκατάσταση σε χώρες φτηνού εργατικού κόστους ή η μεταπήδηση στον χρηματοπιστωτικό τομέα), δεν είναι βιώσιμες εντός του αδυσώπητου ενδοκαπιταλιστικού ανταγωνισμού (που οδηγεί σε κλείσιμο μια σειρά μονάδες), δεν χωρούν στο πλαίσιο ή τα κριτήρια του ευρώ και της ΕΕ (π.χ. βιομηχανίες ζάχαρης που έκλεισαν και τώρα εισάγεται ζάχαρη, αγροτικές καλλιέργειες που έσβησαν λόγω των περιορισμών της ΕΕ) ή εγκαταλείπονται καθώς το εμπορικό κεφάλαιο προτιμά φτηνά προϊόντα από χώρες ελάχιστου εργατικού κόστους. Οι δυνατότητες αυτές θα απελευθερώνονταν, αποδίδοντας τα μέγιστα υπέρ των λαϊκών συμφερόντων, αν η κοινωνία και η παραγωγική διαδικασία απαλλάσσονταν από το βραχνά του κέρδους και των αγορών, από τους περιορισμούς της ΕΕ και της «ιερής» ιδιωτικής ιδιοκτησίας στα μέσα παραγωγής ή τις επιστημονικές ανακαλύψεις.

Προκύπτει, τέλος, από τον κοινωνικό πλούτο που ήδη έχουν συσσωρεύσει ή παράγουν με το μόχθο τους οι εργαζόμενοι του χεριού και του πνεύματος: τα 180 δις ευρώ του (μειωμένου) ΑΕΠ, τα 600 δις που έχουν αποθησαυρίσει οι Έλληνες μεγαλοκεφαλαιούχοι στην Ελβετία, τα τεράστια κέρδη που φέρνουν το

ελληνικό εφοπλιστικό κεφάλαιο στην πρώτη θέση παγκόσμια, τα 570 δις που έχουν δοθεί για το χρέος τα τελευταία χρόνια. Αν όλα αυτά τα ιλιγγιώδη ποσά μοιράζονταν στους παραγωγούς του κοινωνικού πλούτου και δεν υπαρπάζονταν από τους κηφήνες της χρεομηχανής, τις πολυεθνικές και τους κάθε λογής κεφαλαιοκράτες, θα υπήρχε η δυνατότητα για αυξήσεις στους μισθούς και τις συντάξεις, καταπολέμηση της ανεργίας, καλύτερη υγεία και παιδεία, δωρεάν μετακινήσεις κ.λπ.

Είπαμε όμως, οι δυνατότητες υπάρχουν πάντα υπό όρους, πάντα σε συνάρτηση με τις προϋποθέσεις και τους δρόμους που τις μετουσιώνουν σε πραγματικότητα, πάντα σε συνδυασμό με το ερώτημα «**ποιος θα τα κάνει όλα αυτά;**».

Η πρώτη απ' αυτές τις προϋποθέσεις είναι η ρήξη με ό,τι κι όσους αντιπροσωπεύουν την καθήλωση στα όρια του σάπιου καπιταλιστικού καθεστώτος: κυβερνήσεις, μνημόνια, αντεργατικές «μεταρρυθμίσεις», κεφαλαιοκράτες, τράπεζες, ΕΕ. Δεν υπάρχει άλλος δρόμος χωρίς αναμέτρηση και σύγκρουση με όλους αυτούς, που προφανώς δεν θα συναινέσουν στην αφαίρεση των «κεκτημένων» τους, δεν θα την αποδεχτούν αμαχητί ούτε θα πορευτούν στο δρόμο της διαπραγμάτευσης και του «έντιμου συμβιβασμού». Η τραγική κατάληξη της κυβέρνησης ΣΥΡΙΖΑ-ΑΝΕΛ και πλείστων άλλων ανάλογων παραδειγμάτων πείθουν και τους πιο δύσπιστους γι' αυτό.

Η δεύτερη είναι η συσπείρωση δυνάμεων σε μια μάχιμη πολιτική γραμμή, μια γραμμή αναμέτρησης με τους κόμβους που συμπυκνώνουν τη γραμμή πλεύσης του κεφαλαίου για το ξεπέραςμα της κρίσης, την αύξηση της κερδοφορίας και την εδραίωση της κυριαρχίας του (στην Ελλάδα, τα μνημόνια, τις αντεργατικές αναδιαρθρώσεις, την άγρια λιτότητα, το χρέος, την παραμονή σε ευρώ-ΕΕ κ.λπ.). Μια γραμμή πραγματικά ανατρεπτική, δυναμικά παρούσα στο κοινωνικοπολιτικό γίγνεσθαι, σε επικοινωνία με τους αγώνες του σήμερα για τα προβλήματα των εργαζομένων και ιδιαίτερα με τις ριζοσπαστικές τους τάσεις, ικανή να επιβάλει επιμέρους νίκες αλλά και γενικότερα πλήγματα κι ανατροπές στην αστική στρατηγική. Μια γραμμή η οποία θα οριοθετείται τόσο από λογικές διόρθωσης του μνημονιακού εφιάλτη, της ΕΕ και του αστικού κόσμου, όσο και από λογικές που επαγγέλλεται ένα σοσιαλιστικό μέλλον αλλά στην πράξη περιορίζεται σε συνδικαλιστικές μάχες και την αυτοαναφορική εκλογική ενίσχυση του κόμματος.

Η τρίτη προϋπόθεση είναι ο ανοιχτός χειραφετητικός ορίζοντας, η λογική του «μέχρι τέλους». Η μάχη του δημοψηφίσματος, μεταξύ άλλων, έδειξε περίτρανα πως σήμερα ακόμη και η πιο «μικρή» αναμέτρηση αποκτά από τα πράγματα γενικότερο και βαθύτερο χαρακτήρα, θυμίζει «μικρογραφία της επανάστασης». «Φροντίζουν» γι' αυτό το κεφάλαιο, τα μίντια, η ΕΕ, σύσσωμο το εγχώριο και διεθνές οικονομικό και πολιτικό κατεστημένο. Αλίμονο αν πιστέψει κανείς πως μπορεί να τα βγάλει πέρα σε αυτές τις θεωρητικά «μικρές» μάχες χωρίς «βαρύ οπλισμό», χωρίς στρατηγικές απαντήσεις και χειραφετητικά οράματα, με μισές αλήθειες ή «βλέποντας και κάνοντας», με στρουθοκαμηλικές λογικές «θα δούμε την έξοδο από ευρώ-ΕΕ αν τεθεί» (ενώ τίθεται ΤΩΡΑ) χωρίς επαναθεμελίωση-ανασυγκρότηση-αντεπίθεση της κομμουνιστικής απελευθέρωσης σε επίπεδο θεωρίας, πολιτικής, κινήματος και φορέων.

Η τέταρτη προϋπόθεση είναι ο εργατικός διεθνισμός. Γιατί είναι πασιφανές ότι σε έναν άνευ προηγούμενου διεθνοποιημένο κόσμο, είναι δύσκολο να σταθεί μόνη μια χώρα - μικρή ή μεγάλη, προικισμένη ή όχι πλουτοπαραγωγικά. Απαιτούνται αλληλεγγύη, ισότιμη διεθνής συνεργασία και πολύμορφες διεθνείς σχέσεις. Σχέσεις που δεν θα υπόκεινται στις δεσμεύσεις και τα κριτήρια των αγορών, της ΕΕ, του κέρδους, ούτε οριοθετούνται από τα διάκενα των ενδοϊμπεριαλιστικών ανταγωνισμών, αλλά θα υπερβαίνουν τα όριά τους.

Η πέμπτη προϋπόθεση είναι η σαφής -και κυρίως έμπρακτη, μέσω υπαρκτών συλλογικών «παραδειγμάτων»- απάντηση στο πρόβλημα του υποκειμένου, δηλαδή του «ποιος θα κάνει πράξη τον άλλο δρόμο». Αν αυτό λείπει, σε μια εποχή όπου το υπάρχον συνδικαλιστικό κίνημα είναι χρεοκοπημένο και παρωχημένο -ή και ταξικά προδοτικό, όπως η ΓΣΕΕ, που συντάχθηκε με το στρατόπεδο του «ναι»-, όπου η

ανάθεση, οι λύσεις δι' αντιπροσώπων ή μέσω μιας κυβέρνησης έχουν εξευτελιστεί κι η Αριστερά έχει φθαρεί ποικιλοτρόπως -έως έχει ταυτιστεί με βάρβαρα μνημόνια ή καταπιεστικά καθεστώτα-, αν λοιπόν σε αυτές τις συνθήκες απουσιάζει αυτή η πλευρά, τότε ο άλλος δρόμος θα παραμένει απλώς μια διακήρυξη. Ευγενική, θεωρητικά σωστή - ωστόσο μια διακήρυξη, μια επαγγελία ανίκανη να δώσει μάχες τώρα, να παρέμβει στις καθημερινές αναμετρήσεις, να απαντήσει πρακτικά στη μνημονιακή επέλαση και τις αντιδραστικές αναδιαρθρώσεις.

Με αυτήν την έννοια, η οικοδόμηση πραγματικών βημάτων σε μια λογική ταξικής ανασυγκρότησης του εργατικού κινήματος, η διαμόρφωση αυθεντικών όρων για έναν υπολογίσιμο πόλο της αντικαπιταλιστικής Αριστεράς και μια μάχιμη πολιτική συνεργασία των ριζοσπαστικών, αντικαπιταλιστικών, αντιΕΕ και αντιμπεριαλιστικών δυνάμεων, καθώς και το χτίσιμο πραγματικών προϋποθέσεων ενός σύγχρονου φορέα-κόμματος της κομμουνιστικής απελευθέρωσης αποτελούν ζωτικό συστατικό ενός άλλου δρόμου συμβατού με τις εργατικές και νεολαιίστικες ανάγκες.

Ευρύτατη συναίνεση των μνημονιακών κομμάτων

ΠΡΟΕΚΛΟΓΙΚΟΙ ΚΑΥΓΑΔΕΣ ΓΙΑ ΝΑ ΚΑΛΥΦΘΕΙ Η ΣΥΓΚΛΙΣΗ

Η αναγκαιότητα του προγράμματος που προτείνει η ΑΝΤΑΡΣΥΑ ως άμεση λύση αλλά και στρατηγική προοπτική επιβεβαιώνεται απ' την παραβολή με την πραγματικότητα, αλλά και απ' την αντιπαραβολή με την πραγματικότητα των άλλων κομμάτων. Δεν πάσχουμε από δοκησιοφία ή ναρκισσισμό.

Γιατί η αλήθεια ενός ισχυρισμού δεν έχει ως κριτήριο επαλήθευσης τον αριθμό των υποστηρικτών ή αρνητών του. Εξάλλου, τη «λογική» του προγράμματος της ΑΝΤΑΡΣΥΑ, έστω χωρίς το συνολικό «σύστημά» του, τη συγκρουσιακή αντισυστημική, δηλαδή, πρόταση (που εμπεριέχει αλλά και υπερβαίνει την αντιμνημονιακή πρόταση) την ενστερνίζονται σε εκρηκτικές κινηματικές «στιγμές» (βλ. Δημοψήφισμα) ευρύτερες μάζες, έστω κι αν πολιτικά ακολουθούν άλλα κόμματα ή είναι πολιτικά ανέστιες (τμήματα ιδίως της ριζοσπαστικοποιούμενης, σε σημαντικό αυθόρμητα, νεολαίας).

Στο χώρο του κομματικού συστήματος παρατηρείται ευρεία σύγκλιση σε πλάτος αλλά και σε βάθος. Η προώθηση της στυγνής νεοφιλελεύθερης πολιτικής επιβάλλει τον κοινοβουλευτικό ολοκληρωτισμό, που δομικό του γνώρισμα είναι η προγραμματική σύγκλιση των κομμάτων του συστημικού τόξου, η συγκυβέρνηση από κόμματα του χώρου, η περιθωριοποίηση των μη συστημικών πολιτικών δυνάμεων.

Στη χώρα μας το συστημικό τόξο ολοκληρώνεται με την ένταξη του μνημονιακού ΣΥΡΙΖΑ. Σε βάθος, η σύγκλιση εκφράζεται με τη μνημονιακή μορφή της νεοφιλελεύθερης ανασυγκρότησης. Η προγραμματική σύγκλιση παλαιών και νέων μνημονιακών κομμάτων εξυπηρετεί μεν ορθολογικότερα το σύστημα, δυσχεραίνει όμως την ανάγκη ιδιαίτερης ταυτότητας αυτών των κομμάτων. Η ραγδαία σε περιεχόμενο και ρυθμό μεταστροφή μπορεί να οδηγήσει στην κατάρρευση κομμάτων, όπως συνέβη ήδη με το ΠΑΣΟΚ και εν μέρει ήδη με τον ΣΥΡΙΖΑ. Εντονότερο πρόβλημα αντιμετωπίζει ο ΣΥΡΙΖΑ, διότι το αριστερό τμήμα της βάσης του δύσκολα θα συμβιβαστεί με την απροσχημάτιστη, σοσιαφιλελεύθερη μεταμόρφωσή του.

Γι' αυτό ο ΣΥΡΙΖΑ μέμφεται τη ΝΔ για νεοφιλελευθερισμό, αρνείται τη συγκυβέρνηση μ' αυτήν, όχι όμως και τα άλλα συστημικά κόμματα. Από θετική άποψη, υπόσχεται αντιρρόπηση του μνημονίου (που δεσμεύεται να το εφαρμόσει) με «παράλληλο πρόγραμμα»! Παρόμοια, η ΝΔ κατηγορεί τον ΣΥΡΙΖΑ για κρατισμό, εθνική ανευθυνότητα λόγω άρνησης συγκυβέρνησης.

ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ

Αριστερή αναζήτηση χωρίς όρια και δόγματα

ΑΝΤΙΦΑΣΕΙΣ ΚΚΕ ΚΑΙ ΛΑΕ

Αν και ένα τμήμα του αριστερού κόσμου θα μείνει, στην αρχή τουλάχιστον, ενσωματωμένο στον ΣΥΡΙΖΑ, λόγω όξυνσης των λαϊκών προβλημάτων και της νέας αποτυχίας των παλιών και νέων μνημονιακών κομμάτων, η εμβέλεια του ΣΥΡΙΖΑ σε υπαρκτές και δυνάμει αριστερές μάζες, γρήγορα θα εξαντλείται, καθώς θα τείνει, ωθούμενος και απ' το σύστημα, στον κεντροαριστερό χώρο, σε μια ανανεωμένη σοσιαλδημοκρατία. Επομένως, στο κοινό αυτό θα απευθυνθούν τα κύρια αριστερά κόμματα (ΚΚΕ, ΛΑΕ, ΑΝΤΑΡΣΥΑ), με το πρόγραμμα και την πολιτική πρότασή τους, για να εξασφαλίσουν την εύνοιά του.

Η αχίλλειος πτέρνα του ΚΚΕ είναι η έλλειψη ουσιαστικά προγραμματικής πρότασης για έξοδο απ' την κρίση και αντίκρουση της καπιταλιστικής επίθεσης, με αναγωγή της επίλυσης όλων των βασικών προβλημάτων στον σοσιαλισμό. Αντιλαμβάνεται αυτή την αδυναμία, αλλά η δογματική στρατηγική του δεν του επιτρέπει να τη θεραπεύσει.

Γι' αυτό καταφεύγει σε μια λαθροχειρία. Επιχειρεί να δημιουργήσει την εντύπωση ότι η πρότασή του αφορά το παρόν, μιλώντας για αποδέσμευση απ' την ΕΕ με κοινωνικοποίηση των μέσων παραγωγής και λαϊκή εξουσία. Αν και έχει εξαλείψει τον όρο σοσιαλισμός και τον όρο επανάσταση, χωρίς την οποία ο σοσιαλισμός είναι αδιανόητος, και χρησιμοποιεί πιο αόριστους όρους (κοινωνικοποίηση - λαϊκή εξουσία), το πρόγραμμά του δεν εκφράζει τακτική άμεση πρόταση, αποτελεί πρόταση εγκαθίδρυσης του σοσιαλισμού. Αποφεύγει τους επιστημονικούς ταξικούς όρους σοσιαλισμός, επανάσταση, δικτατορία του προλεταριάτου, για να μη φοβίσει ένα ευρύτερο συντηρητικό κοινό (μικροαστούς κυρίως) στο οποίο προνομιακά απευθύνεται. Η απουσία άμεσης προγραμματικής πρότασης, ο σχεταρισμός, η στοχοποίηση μάλλον αριστερών κομμάτων και λιγότερο του αστικού πολιτικού συστήματος, απωθεί την αριστερή αναζήτηση, που θα αυξάνεται, απ' τον οριοθετημένο και οριακό χώρο του ΚΚΕ.

Η ΛΑΕ κινείται σε μια εγγενή αντίφαση. Απ' τη μια η διάσπασή της απ' τα αριστερά του ΣΥΡΙΖΑ και το ηθικό πλεόνασμα της αποποίησης υπουργικών ή και βουλευτικών θώκων φάνηκε ν' ανοίγει ελπίδες, ωστόσο η άτολμη διεκδίκηση και αναπαραγωγή του ΣΥΡΙΖΑ του 12-13, με πρόσημο συνέπειας, που δεν υπερβαίνει τη φιλολαϊκή διαχείριση (κεϊνσιανή) εντός του συστήματος, υπολείπεται κατά πολύ της αντικειμενικής ανάγκης για συγκρουσιακή κατίσχυση της καπιταλιστικής επίθεσης.

Το πρόγραμμα της ΛΑΕ, όπως και το πρόγραμμα ΣΥΡΙΖΑ του 12-13, είναι αδύνατο να υλοποιηθεί εντός ΕΕ, η οποία απέρριψε και το πρόγραμμα της ΔΕΘ, που απλώς στόχευε στην ανάσχεση της ακραίας φτώχειας. Καταλύτης για το χαρακτήρα του προγράμματος της ΛΑΕ είναι η μη συμπερίληψη σ' αυτό της ρήξης και εξόδου απ' την ΕΕ. Δεν είναι απλώς ένας στόχος στον οποίο υπάρχει διαφωνία. Είναι, απ' τη φύση των πραγμάτων, ο ακρογωνιαίος λίθος ενός αριστερού προγράμματος, ο προϋποθετικός όρος για την υλοποίησή του. Στη διακήρυξη της ΛΑΕ γίνεται αναφορά για πιθανό δημοψήφισμα για την αποδέσμευση, όταν τεθεί το θέμα στην ημερησία διάταξη. Λειτουργεί, όμως, ουσιαστικά, σαν άλλοθι για το αριστερό ακροατήριο. Απουσιάζει παντελώς απ' τις καθημερινές τοποθετήσεις και παρεμβάσεις της ΛΑΕ ο στόχος της εξόδου απ' την ΕΕ ως άμεσος, κορυφαίος και προϋποθετικός στόχος του κινήματος.

Πηγή: ΠΡΙΝ